

מימון ובנקאות

עדכוני חקיקה רגולציה ופסיקה

משרד גורניצקי | פברואר 2021

חברות וחברים יקרים,

אנו שמחים להציג בפניכם את הניוזלטר המשפטי בתחום המימון והבנקאות עבור חודש **פברואר 2021** במתכונתו החדשה (והחודשית). העדכון כולל סקירה תמציתית של החקיקה, הרגולציה והפסיקה המרכזיים לחודש זה בתחום המימון והבנקאות. מקווים שיהיה נעים ונוח לקריאה ואולי גם יעזור... ☺

כמו כן, בשבוע הבא (13.04.21) יתקיים ובינר "מגמות וחדושים פרקטיים בתחום המימון והבנקאות לשנת 2021", בשיתוף ACC Israel - ארגון היועצים המשפטיים. מוזמנים להרשם באמצעות ההזמנה ש**בלינק**.

עו"ד אלי אליה, ראש תחום בנקאות ומימון
וצוות הניוזלטר המשפטי

עדכוני חקיקה

1. פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים) (תיקון), התשפ"א-2021 (מיום 07.02.2021)

תיקון זה לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012, מאגד בתוכו מספר תיקונים המוצעים לאור השינויים שחלו בסביבה הכלכלית ובשוק ההון בישראל. כך למשל: מוצע לאפשר גמישות השקעה רבה יותר לקרנות ותיקות בניהול נכסים ולקבוע שיעור חופשי להשקעות של 35% (במקום 22%) מתוך שווי נכסי הקרן ללא תוספת סכום הסיוע הממשלתי. בנוסף לכך, מוצע להרחיב את סוגי ההשקעות המותרים לקרנות הוותיקות ואת שיעורי ההשקעה המותרים. כמו כן, מוצע להסיר חסמי השקעה ולהגביר את הגמישות של גופים מוסדיים בהרכבת תיק השקעות ולאפשר לכלל המשקיעים המוסדיים רכישה בהנפקה של 29% נוספים (בנוסף על ה-20% המותרים כיום; יחד - 49%) בתאגיד שפעילותו הוגבלה להקמה ופיתוח של פרויקט ייעודי בתחום תשתיות בישראל.

2. חוק סליקת שיקים ושיקים ללא כיסוי (תיקוני חקיקה), התשפ"א-2021 (מיום 08.02.2021)

בשנת 2016 חוקקה הכנסת את חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו-2016, הקובע כי ניתן להפקיד ולסלוק שיקים בסליקה אלקטרונית. בשנת 2018, כאמור בעדכון הקודם, תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח) ונחקקה בו רפורמת הניידות בין בנקים ("ניידות בקליק"). החוק מכיל הוראות משלימות ליישום רפורמת הניידות בכל הנוגע להעברת חשבון שיקים בין בנק לבנק ואופן סליקתם על מנת לאפשר מעבר מבנק לבנק של לקוח שמשך את השיק ושל לקוח הפורע את השיק. כך למשל, מרגע שהוצג לפירעון שיק שנמשך יראו את הבנק הקולט, ולא את הבנק המקורי, כבנק שאליו הופנתה הפקודה, והגבייה תבוצע מולו. באופן זה, יוכל הלקוח לעבור מבנק לבנק מבלי לבטל את השיקים או להסתכן בכך שהם יוצגו מול חשבון בנק סגור בבנק המקורי ויידחו כשיקים ללא כיסוי.

3. פורסם תזכיר חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס') (אחריות בנק קולט), התשפ"א-2021 (מיום 15.02.2021)

חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 תוקן בשנת 2018 באופן שמחייב את הבנקים לאפשר ללקוחותיהם להעביר את הפעילות הפיננסית שלהם מהבנק שבו היא מתנהלת לבנק אחר באופן מקוון, אוטומטי, נוח, בטוח, ללא עלות ללקוח ובתוך שבעה ימים. התזכיר נועד להשלים את החקיקה ולקבוע את הסדר האחריות שיחול על ניוד חשבון בנק, תהליך שבו מעורבים כמה וכמה גורמים מתוך מטרה שתהיה 'כתובת אחת' עבור הלקוח. במסגרת זאת, הבנק הקולט (אליו הלקוח עובר) יהיה אחראי כלפי הלקוח לביצוע ניוד החשבון, לתיקון פגם בהליך הניוד גם אם אינו אחראי לו, ובמקרה שאין ביכולתו לתקן את הפגם - ינקוט באמצעים סבירים לתקנו. כמו כן, על הבנק הקולט מוטלת האחריות בתשלום פיצוי ללקוח בגין נזק שנגרם בשל פגם בהליך הניוד בין שהבנק הקולט אחראי לנזק ובין שגורם אחר אחראי לו. הלכה למעשה, התזכיר תומך בהגברת התחרות במערכת הבנקאית באמצעות הסרת חסמי המעבר והגברת ביטחונן של הלקוח הבנקאי בהליך הניוד.

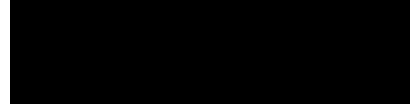

עדכוני רגולציה

1. בנק ישראל הודיע על עמדתו נוכח ההתפתחויות בתחום התשלומים ופעילות ארנקים דיגיטליים (מיום 14.02.2021)

בנק ישראל מעדכן בהודעה זו כי הוא מעודד את ההתפתחויות בשוק התשלומים ופעילות ארנקים דיגיטליים ובכוונתו לאפשר יצירת תשתית שתאפשר לשחקנים בשוק לייצר חדשנות בתחום התשלומים ולהרחיב על-ידי כך את מגוון האפשרויות העומדות בפני הצרכנים ובתי העסק בישראל לביצוע תשלומים ולהגדיל את התחרות

יחד עם הרצון לעודד את ההתפתחויות בשוק זה. בנק ישראל הציב מספר מגבלות בקשר עם כך לפיהם: (א) לא יעשה שימוש במידע שנאסף במסגרת ארנק דיגיטלי לשם מתן שירותים פיננסיים ללקוחות בעלי כרטיסי חיוב שהנפיקו עבורם מנפיקים שאינם בעלי הארנק; (ב) בארנק פתוח תהא בתוך תקופה קצרה אפשרות לריבוי כרטיסים של מנפיקים שונים לבחירת הלקוח; ו- (ג) המגבלה שהוטלה על שני הבנקים הגדולים בחוק להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות במערכת הבנקאות לעניין מסגרות בכרטיסי אשראי חלה על כרטיסי אשראי שמונפקים או שיונפקו במסגרת מיזמים של שיתוף פעולה שבהם מעורבים שני הבנקים הגדולים, בין כרטיסים ייעודיים לשימוש בארנק דיגיטלי ובין כרטיסים אחרים.

עדכוני פסיקה

עליון

1. ע"א 4891/20 West Face Capital inc corporation נ' חיות גרינברג, מנהלת מיוחדת (בית המשפט העליון, כבוד השופט י' עמית, כבוד השופטת ד' מינץ, כבוד השופט ע' גרוסקופף, 3.2.2021)

השורה התחתונה: חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998, מבטא את רצונה של המדינה לסייע למדינות זרות בהליכים משפטיים, אך אין הדין הישראלי מסולק מהשולחן אך ורק מאחר שניתן צו על ידי בית משפט זר. על בית המשפט בישראל לבחון בחינה מהותית את הצו, כאשר הוא מאזן בין האינטרס לסייע למדינה הזרה לבין אינטרסים נוגדים וזכויות מהותיות של הצד הישראלי שיכולים להיפגע מהיענות אליו.

פסק הדין בקצרה: נגד West Face Capital inc corporation חברה המאוגדת בקנדה ("המערערת"), הוגשה תביעה כספית לבית משפט בקנדה. המערערת הגישה לבית המשפט בקנדה תביעה כספית שכנגד וכן נגד נתבעים נוספים, ביניהם גם חברת אינוופ בע"מ, חברה ישראלית ("החברה").

כנגד החברה נפתח בארץ הליך פירוק אחר, וניתן צו פירוק לחברה. המערערת הגישה בקשה להצטרף כצד להליכי הפירוק (הליך שנמחק לאחר מכן), כאשר במסגרת בקשה זו עתרה לעיין במסמכי החברה.

המערערת הודיעה לבית המשפט קמא כי בית המשפט בקנדה הוציא בקשה לסיוע משפטי בין מדינות [בקשות סיוע מאפשרות ממשק עבודה בין מדינות תוך טיפול, קבלה ושליחה של מסמכים משפטיים נדרשים. בקשות אלו נובעות מהאמנה בדבר גביית עדות בחוץ-לארץ בעניינים אזרחיים או מסחריים], לפיו יש להורות למנהלת המיוחדת וכונס הנכסים לנקוט צעדים לגיבוי "מחמיר" של המידע שבמחשבי החברה הישראלית שבפירוק, העשוי להיות רלוונטי להליכים המתנהלים בקנדה.

לאחר בחינת ועיון, בית המשפט קמא קבע כי המערערת לא זכאית לעיין במסמכי החברה. על החלטה זו הוגש הערעור.

בית המשפט העליון קבע כי חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998 מבטא את רצונה של המדינה לסייע למדינות זרות בהליכים משפטיים, אך על בית המשפט בישראל **להפעיל שיקול דעת בבחינת בקשה של בית משפט זר.**

בית המשפט בישראל נדרש לבצע **בחינה מהותית** לבקשה שהוצאה על ידי בית משפט זר, **ואל לבית המשפט להיעתר לבקשה מקום שבו היא סותרת מושכלות יסוד או פוגעת בזכויות מהותיות על פי הדין הישראלי.**

במקרה דנן, דחה בית המשפט העליון את הערעור מהטעמים הבאים: החברה הינה בעל דין שולי בתביעה שכנגד שהגישה המערערת בקנדה ונראה כי כל מטרת צירופה כנתבעת לתביעה שבקנדה היא לקבל את המידע במסגרת גילוי המסמכים; הבקשה שהומצאה מבית המשפט בקנדה ניתנה במעמד צד אחד ומבלי שנערך דיון בבקשה; הבקשה לעיון במסמכים הינה בקשה גורפת, בבחינת מסע דייג, כאשר לא נתבקשו מסמכים ספציפיים או סוגי מסמכים וכן מבחינה של החומרים נראה כי קיים חשש לפגיעה באינטרסים של צדדים שלישיים.

המידע הכלול במסמך זה הינו מידע כללי ותמציתי בלבד, אינו מחליף את הצורך בעיון מעמיק בנוסח המלא של ההחלטה/הפרסום/הוראת החוק הרלוונטיים, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו בכל דרך ואופן שהם. לקוחותיו של משרד גורניצקי עשויים להיות בעלי עניין בתכנים המוזכרים במסמך זה.

